

Dosarul nr. 3ra-496/2021

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (D. Bosîi)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (G. Vavrin, T. Berdilă, I. Dănăilă)

DECIZIE

13 octombrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul
judecători

Svetlana Filincova
Nina Vascan
Galina Stratulat
Aliona Miron
Victor Burduh

examinând recursul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de către Surugiu Corneliu împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor, terț
Casa Națională de Asigurări Sociale, cu privire la anularea ordinului și obligarea
includerii perioadelor de activitate în stagiul de vechime în muncă pentru stabilirea
pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar,
împotriva deciziei din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Cahul,

c o n s t a t ă :

La 25 august 2017, Surugiu Corneliu a înaintat cerere de chemare în judecată
împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor, terț Casa Națională de Asigurări
Sociale, cu privire la anularea ordinului și obligarea includerii perioadelor de
activitate în stagiul de vechime în muncă pentru stabilirea pensiei colaboratorilor
sistemului penitenciar.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că la 16 decembrie 2014, a fost
angajat prin transfer din cadrul Serviciului Vamal, în baza ordinului Ministerului
Justiției nr. 547 din 17 decembrie 2014, în cadrul Penitenciarului nr. 5-Cahul, cu
acordarea gradului special „căpitan de justiție” (fiindu-i echivalat gradul special din
organele vamale).

La 17 ianuarie 2017, a solicitat Departamentului Instituțiilor Penitenciare ca
perioada de activitate în calitate de colaborator vamal cu statut special în cadrul
organelor vamale 02 decembrie 1991 – 25 mai 2005, să fie inclusă în vechimea de
muncă în cadrul sistemului penitenciar, pentru stabilirea vechimii la calcularea
pensiei ca ramură civilă înrudită cu specialitatea funcției din cadrul sistemului

penitenciar, calculându-se un an de serviciu special pentru doi ani de vechime în muncă.

La 04 august 2017, a fost informat sub semnătură referitor la extrasul din ordinul nr. 225 ef din 14 iunie 2017, prin care cerințele sale au fost acceptate parțial, doar pentru perioada 02 iunie 2002 – 25 martie 2005, calculând 1 an 4 luni 26 zile de vechime în muncă în cadrul sistemului penitenciar.

Reclamantul a specificat că, la stabilirea vechimii în muncă nu au fost luate în calcul prevederile art. 30, 74-78 din Codul vamal, în vigoare din 9 martie 1993 și art. 9 alin. (2), 11 lit. 1), 194, 219, 220 din Codul vamal, în vigoare din 20 iulie 2000, precum și art. 1 din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000, conform căruia activitatea în organele vamale este un gen special de activitate în serviciul public având atribuții similare, iar pe anumite componente chiar și identice cu cele din cadrul sistemului penitenciar.

A relatat reclamantul că, a primit certificatul nr. 4/1-S-2715 din 07 noiembrie 2017 privind calculul vechimii în muncă, potrivit căruia la data de 06 noiembrie 2017 vechimea în muncă a constituit 06 ani 03 luni 13 zile, cu avantaje 09 ani 02 luni 04 zile. Respectiv, pârâtul, fără explicații plauzibile, contrar prevederilor legale în vigoare, nu a inclus în vechimea în muncă cu avantaje perioada de activitate în cadrul Serviciului Vamal, și anume 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014.

Reclamantul a invocat prevederile pct. 7 lit. e) din Hotărârea Guvernului privind modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militare, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și sistemului penitenciar nr. 78 din 21 februarie 1994, și art.18 lit. d) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993, unde expres este prevăzut că la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei se ia în calcul serviciul în forțele armate, în organele securității de stat și în organele afacerilor interne ale fostei URSS și ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne au fost transferate, în modul stabilit, în Forțele Armate, în organele securității statului și în organele afacerilor interne ale Republicii Moldova.

În urma concretizării cerințelor Surugiu Corneliu, a solicitat recunoașterea ca fiind ilegal ordinul nr. 225 ef din 14 iunie 2017 emis de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, în partea ce ține de calculul vechimii în muncă lui Corneliu Surugiu, obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a include în vechimea în muncă în cadrul sistemului penitenciar, pentru stabilirea vechimii la calcularea pensiei, perioada 02 decembrie 1991 – 02 iunie 2002 lucrată în cadrul organelor vamale ca ramura civilă înrudită cu specialitatea funcției din cadrul sistemului penitenciar, calculând un an de serviciu special pentru doi ani de vechime în muncă civilă, precum și obligarea pârâtului de a calcula și de a include în vechimea în muncă perioada 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014, de activitate în cadrul Serviciului Vamal încadrat în Organele Securității Statului.

Prin hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost admisă acțiunea înaintată de către Corneliu Surugiu.

A fost anulat ordinul de refuz nr. 225 ef din 14 iunie 2017, emis de Administrația Națională a Penitenciarelor.

A fost obligată Administrația Națională a Penitenciarelor să includă lui Corneliu Surugiu la stabilirea vechimii în muncă la calcularea pensiei, perioada din 02 decembrie 1991 până la 02 iunie 2002, și perioada 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014.

Manifestând dezacordul cu hotărârea instanței de fond, în termenul prevăzut de lege, Administrația Națională a Penitenciarelor, la 27 iunie 2018 a depus cerere de apel împotriva hotărârii primei instanțe, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe.

Prin decizia din 28 martie 2019, a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Administrația Națională a Penitenciarelor, a fost casată parțial hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central în privința pretenției cu privire la anularea ordinului șefului Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 225 ef din 14 iunie 2017 și în această parte a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care, a fost anulat parțial ordinul directorului interimar al Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției nr. 225 ef din 14 iunie 2017, anume în partea dispoziției cu privire la stabilirea stagiului de muncă în cadrul sistemului penitenciar pentru Corneliu Surugiu, maior de justiție, ofițer de serviciu în cadrul Penitenciarului nr. 5 – Cahul. În rest, hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost menținută.

Prin decizia din 24 decembrie 2019 a Curții Supreme de Justiție, a fost admis recursul declarat de Administrația Națională a Penitenciarelor, casată decizia 28 martie 2019 a Curții de Apel Cahul și restituită cauza la rejudecare la Curtea de Apel Cahul.

Prin decizia din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Cahul, a fost admis apelul declarat de Administrația Națională a Penitenciarelor, a fost casată parțial hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și pronunțată o hotărâre nouă, prin care, a fost anulat parțial ordinul directorului interimar al Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției nr. 225 ef din 14 iunie 2017, în partea dispoziției cu privire la stabilirea stagiului de muncă în cadrul sistemului penitenciar doar în privința lui Corneliu Surugiu. În rest, hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost menținută.

În motivarea deciziei, Curtea de Apel Cahul a invocat că pretențiile lui Surugiu Corneliu au fost examinate prealabil de către pârât, fiindu-i prezentat și certificatul nr. 4/1-S din 07 noiembrie 2017, privind calculul vechimii în muncă, însă perioada indicată nu a fost inclusă la calcularea vechimii în muncă. Astfel, este eronată critica apelantului/recurentului privind lipsa cererii din partea reclamantului Surugiu Corneliu cu privire la includerea perioadei respective în vechimea în muncă, deoarece, nu exista nici un impediment pentru examinarea pretenției respective.

A menționat instanța de apel că, instanța de fond corect a constatat dispunerea obligării includerii lui Surugiu Corneliu a perioadelor 02 decembrie 1991 – 02 iunie 2002 și 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014 la stabilirea vechimii în muncă pentru calcularea pensiei, însă eronat a dispus anularea integrală a ordinului Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr. 225 ef din 14 iunie 2017, prin ce a depășit limitele judecării cauzei, deoarece potrivit ordinului menționat au fost vizați și alți colaboratori ai sistemului penitenciar cu privire la includerea în vechimea în muncă

pentru stabilirea pensiei a unor perioade de activitate pe specialitatea înrudită în ramurile civile a economiei naționale.

La 17 martie 2021, prin intermediul poștei electronice și conform ștampilei aplicate pe plicul poștal (f.d. 61 vol. II), Administrația Națională a Penitenciarelor a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Cahul, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii instanței de fond cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

În motivarea recursului recurentul a invocat că, instanțele inferioare în mod eronat și nejustificat au admis capătul de cerere privind includerea în vechimea în muncă a perioadei 26 martie 2005 - 16 decembrie 2014, prin aplicarea calculului cu avantaje, dar nu ca vechime înrudită, obligând Administrația Națională a Penitenciarelor de a include în vechimea în muncă, perioada din 26 martie 2005 - 16 decembrie 2014.

A indicat recurentul că pretențiile respective nu au constituit obiectul examinării cererii prealabile. Astfel, reieșind din prevederile art. 18 din Legea cu privire la asigurarea cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.1544 din 23 iunie 1993, care indică perioadele ce se i-au în considerare la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a), nu există temei legal care ar justifica includerea perioadei de activitate în cadrul Serviciului Vamal al Ministerului Finanțelor în vechimea în muncă în cadrul sistemului penitenciar ce dă dreptul la pensie conform prevederilor Legii nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Menționează că atât prima instanță, cât și instanța de apel, nu au luat în considerare faptul că funcționarii publici din cadrul Serviciului Vamal beneficiază de pensie în condițiile Legii privind pensiile de asigurări sociale de stat nr. 156 din 14 octombrie 1998, care conține reguli clare cu privire la perioadele ce se includ în vechimea în muncă pentru această categorie de angajați.

Conform art. 245 din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat la data de 08 decembrie 2020 decizia contestată în lipsa recurentului, care a fost expediată în adresa participanților la proces la 12 ianuarie 2021, însă date despre recepționarea acesteia, la materialele cauzei, lipsesc.

Astfel, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ menționează că Administrația Națională a Penitenciarelor, s-a conformat prevederilor legale și a depus recursul la 17 martie 2021, în termenul prevăzut de art. 245 din Codul administrativ.

La 31 martie 2021, în adresa participanților la proces a fost expediată copia recursului, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 08 aprilie 2021, Casa Națională de Asigurări Sociale a depus referință la recursul declarat de către Administrația Națională a Penitenciarelor, prin care a

solicitat admiterea cererii de recurs, cu pronunțarea unei decizii noi.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând admisibilitatea recursului, l-a numit pentru judecare în completul din 5 judecători.

Conform art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, Curtea Supremă de Justiție poate decide citarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, a casa decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe și a emite o decizie nouă de respingere a acțiunii, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu prevederile art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție casează integral decizia instanței de apel și emite o nouă decizie.

Totodată, conform art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În temeiul art. 244 alin. (2) în coroborare cu art. 231 alin. (2) din Codul administrativ, pentru procedura de recurs se aplică corespunzător prevederile Cap. III din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva. Pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile Cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

La rândul său, în corespundere cu art. 219 alin. (1) și (2) din Codul administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți.

Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces.

Conform art. 22 alin. (1) din Codul administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sînt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

Înaintînd prezenta acțiune Corneliu Surugiu, a solicitat recunoașterea ilegalității ordinului nr.225ef din 14 iunie 2017 emis de Departamentul Instituțiilor Penitenciare, în partea ce ține de calculul vechimii în muncă, obligarea Departamentului Instituțiilor Penitenciare de a include în vechimea în muncă în cadrul sistemului penitenciar, pentru stabilirea vechimii la calcularea pensiei, perioada 02 decembrie 1991 – 02 iunie 2002 de activitate în cadrul organelor vamale ca ramura civilă înrudită cu specialitatea funcției din cadrul sistemului penitenciar, calculând un an de serviciu special pentru doi ani de vechime în muncă civilă, precum și obligarea pârâtului de a

calcula și de a include în vechimea în muncă perioada 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014, de activitate în cadrul Serviciului Vamal încadrat în Organele Securității Statului.

Fiind investită cu judecarea cauzei, Judecătoria Cahul, sediul Central prin hotărârea din 08 iunie 2018 a admis acțiunea înaintată de către Corneliu Surugiu.

A anulat ordinul de refuz nr. 225ef din 14 iunie 2017, emis de Administrația Națională a Penitenciarelor a Republicii Moldova.

A obligat Administrația Națională a Penitenciarelor a Republicii Moldova să includă lui Corneliu Surugiu la stabilirea vechimii în muncă la calcularea pensiei, perioada din 02 decembrie 1991 până la 02 iunie 2002, și perioada 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014.

Judecând cauza în ordine de apel, Curtea de Apel Cahul prin decizia din 08 decembrie 2020, a admis apelul declarat de Administrația Națională a Penitenciarelor, a fost casată parțial hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și pronunțată o hotărâre nouă, prin care a fost anulat parțial ordinul directorului interimar al Departamentului Instituțiilor Penitenciare al Ministerului Justiției nr. 225 ef din 14 iunie 2017, în partea dispoziției cu privire la stabilirea stagiului de muncă în cadrul sistemului penitenciar doar în privința lui Corneliu Surugiu. În rest, hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central a fost menținută.

Efectuând controlul judiciar al legalității deciziei din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Cahul și a hotărârii din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, instanța de recurs constată că soluția emisă de instanțele ierarhic inferioare este greșită, rezultată din interpretarea eronată a normelor de drept material, motiv din care urmează a fi casate, cu emiterea unei decizii noi de respingere a acțiunii.

Din materialele dosarului se constată că, la data de 17 ianuarie 2017, Surugiu Corneliu s-a adresat cu raport către Departamentul Instituțiilor Penitenciare (f.d. 5, vol. I), solicitând să fie inclusă în vechimea în muncă în cadrul sistemului penitenciar perioada de activitate pe specialități înrudite începând cu 02 decembrie 1991 până la 25 martie 2005. Astfel, Surugiu Corneliu a solicitat includerea următoarelor perioade: - 02 decembrie 1991 – 01 martie 1993, în care a activat în calitate de Inspector Vamal la postul Slobozia din cadrul Departamentului Vamal al Republicii Moldova (f.d. 54, vol.I); 01 martie 1993 – 21 august 2001, în calitate de Inspector la Vama Cahul din cadrul Departamentului Vamal al Republicii Moldova (f.d. 53, vol. I); 21 august 2001 - 16 septembrie 2004, inspector în cadrul Departamentului Vamal al Republicii Moldova; 16 septembrie 2004 – 25 martie 2005, inspector superior în cadrul Departamentului Vamal al Republicii Moldova.

Conform extrasului din procesul-verbal nr. 2 din 31 mai 2017 al Comisiei DIP pentru calcularea vechimii în muncă pe specialități înrudite în cadrul economiei naționale în vechimea în serviciu la stabilirea pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar (f.d. 6, vol. I), au fost examinate materialele înaintate de colaboratorii sistemului penitenciar, inclusiv și raportul lui Surugiu Corneliu, iar comisia a decis de a include în vechimea în muncă pentru stabilirea vechimii la calcularea pensiei perioada 02 iunie 2002 – 16 septembrie 2004 și 16 septembrie 2004 – 25 martie 2005, ceea ce constituie 1 an 4 luni 26 zile, deoarece Surugiu Corneliu a absolvit Universitatea Liberă Internațională din Moldova la 01 iunie 2002.

Conform ordinului șefului Departamentului Instituțiilor Penitenciare nr.225ef din 14 iunie 2017 (f.d. 8, vol.I) (ordin ce reprezintă obiect de contestare în contencios administrativ), lui Surugiu Corneliu, maior de justiție, ofițer de serviciu al serviciului regim și supraveghere la Penitenciarului nr.5 Cahul a fost stabilit stagiul de muncă în întreprinderile și organizațiile civile pe specialitate înrudită celei din cadrul sistemului penitenciar, în conformitate cu ordinul Ministerului Justiției nr.426 din 21 decembrie 1999, 1 an 04 luni 26 zile.

Conform pct.7 al Hotărârii Guvernului cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilirea și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr.78 din 21.02.1994, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, se statuează că la calcularea vechimii în muncă la stabilirea pensiei pentru vechime în muncă conform Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare se ia în considerare: b) serviciul în organele securității statului, organele afacerilor interne, Poliția de Frontieră, organele Centrului Național Anticorupție și în organele sistemului administrației penitenciare în funcții publice cu statut special; c) perioada activității în ministere și departamente, instituții și organizații civile, cu menținerea în serviciul militar activ sau în statele organelor afacerilor interne, Poliției de Frontieră organelor Centrului Național Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare; aflarea în prizonierat, de acesta nu a fost benevol și dacă militarul aflat în prizonierat nu a săvârșit infracțiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest și ispășirii pedepsei de către militari, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, corpul de ofițeri și subofițeri al Poliției de Frontieră colaboratorii Centrului National Anticorupție și a funcționarilor publici cu statut special din cadrul sistemului administrației penitenciare, trași în mod neîntemeiat la răspundere penală sau supuși represiunilor și reabilitați ulterior; durata activității în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare.

Conform art.1 din Legea serviciului în organele vamale nr. 1150 din 20 iulie 2000 (abrogată din 02 iunie 2018 prin Legea nr. 302 din 21 decembrie 2017), serviciul în organele vamale este un gen special de activitate în serviciul public prin care se exercită funcțiile, drepturile și obligațiile organelor vamale, incluse în sistemul organelor de drept și al organelor securității statului.

Art. 18 lit. e) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23.06.1993 (în redacția LP nr.1426-XIII din 23 decembrie 1997) stipulează că, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art.13 lit. a) militarilor care satisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul: 2 ani de vechime în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea lor militară pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu - persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne.

În conformitate cu pct.1 al Instrucțiunii privind modul de calcul a vechimii în muncă pe specialități înrudite în cadrul întreprinderilor organizațiilor economiei

naționale pentru vechime în serviciu pentru stabilirea pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar, aprobată prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 426 din 21 decembrie 1999, calcularea vechimii în muncă pe specialități înrudite în cadrul întreprinderilor și organizațiilor economiei naționale în vechimea în serviciu pentru stabilirea pensiei se efectuează numai corpului de comandă (cu excepția corpului inferior) al sistemului penitenciar, calculând în mod calendaristic o lună pentru două luni de vechime în muncă în ramurile civile, dar nu mai mult de 10 ani.

Conform pct. 2 al Instrucțiunii nominalizate, timpul de muncă în funcții pe specialitate înrudită în cadrul economiei naționale se calculează pentru stabilirea pensiei doar cu condiția dacă colaboratorul se încadrează la serviciu în sistemul penitenciar nemijlocit din funcția pe specialitate înrudită și în acest caz lui i se calculează vechimea în muncă anterior întreruptă pe specialitate înrudită.

Potrivit pct. 5 al Instrucțiunii menționate, la calcularea vechimii în muncă în cadrul economiei naționale pe specialități înrudite în sistemul penitenciar la care pentru prima oară a fost numit colaboratorul, de condus cu strictețe de Nomenclatorul funcțiilor, studiilor și specialităților necesare, anexate la Instrucțiunea prezentă.

La acest capitol, instanța de recurs reține că funcția de specialist al serviciului juridic corespunde nomenclatorului de funcții ocupate de către corpul de comandă mediu. Astfel, una din cerințele funcției față de persoana care aplică pentru ocuparea acesteia presupune posedarea studiilor superioare de licență, la caz, în drept.

În context, completul specializat atestă că, pentru stabilirea vechimii la calcularea pensiei, perioada 02 decembrie 1991 – 02 iunie 2002 de activitate în cadrul organelor vamale ca ramura civilă înrudită cu specialitatea funcției din cadrul sistemului penitenciar, calculând un an de serviciu special pentru doi ani de vechime în muncă civilă, potrivit Instrucțiunii privind modul de calcul a vechimii în muncă pe specialități înrudite în cadrul întreprinderilor organizațiilor economiei naționale pentru vechime în serviciu pentru stabilirea pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar, aprobată prin Ordinul Ministerului Justiției nr. 426 din 21.12.1999, Surugiu Corneliu urma să întrunească condiția imperativă de a poseda studii superioare de specialitate.

La caz, reclamantul, Surugiu Corneliu a obținut titlul de licențiat în drept abia la 01 iunie 2002, fapt confirmat prin diploma de studii superioare universitare de licență seria xxxx în baza hotărârii Comisiei pentru examenul de licență din 01 iunie 2002, prin care se constată că, Surugiu Corneliu înmatriculat în anul xxxx a absolvit Universitatea Liberă Internațională din Moldova, obținând titlul de licențiat în drept, profilul jurisprudență, specialitatea drept penal, diplomă fiind eliberată la 25 iunie 2002 (f.d. 59, vol. I).

În asemenea circumstanțe, Colegiul lărgit apreciază ordinul nr. 225 ef din 14 iunie 2017 emis de Departamentul Instituțiilor Penitenciare ca fiind legal, adoptat în strictă conformitate cu legislația în vigoare. Or, decizia Comisiei de a include în vechimea în muncă pentru stabilirea vechimii la calcularea pensiei doar a termenului de 01 an 04 luni 26 zile corespunzător perioadelor: 02 iunie 2002 – 16 septembrie 2004 și 16 septembrie 2004 – 25 martie 2005, este una întemeiată, reieșind din faptul că reclamantul, Surugiu Corneliu a absolvit la 01 iunie 2002, Universitatea Liberă Internațională din Moldova, specialitatea drept, specializarea jurisprudență, iar funcția la care a fost încadrat în sistemul penitenciar a fost de specialist al serviciului juridic.

Cu referire la cerința reclamantului cu privire la obligarea pârâtului de a calcula și de a include în vechimea în muncă perioada de activitate 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014 în cadrul Serviciului Vamal încadrat în Organele Securității Statului, instanța de recurs o apreciază ca fiind neîntemeiată și necesară de a fi respinsă, din următoarele considerente.

La 14 decembrie 2017, Surugiu Corneliu a depus cerere în adresa Departamentului Instituțiilor Penitenciare (f.d. 77, vol. I), prin care a solicitat să fie inclusă în vechimea în muncă și perioada 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014, de activitate în cadrul Serviciului Vamal, care a fost încadrat în Organele Securității Statului, în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar.

Prin răspunsul Departamentului Instituțiilor Penitenciare din 22 ianuarie 2018 nr.4/1-S-3309 (f.d. 78-79, vol. I), lui Surugiu Corneliu i s-a comunicat despre posibilitatea calculării perioadei de activitate în cadrul Serviciului Vamal la stabilirea pensiei, în baza unui raport înaintat către Comisia Departamentului Instituțiilor Penitenciare pentru calcularea vechimii în muncă pe specialități înrudite în cadrul economiei naționale în vechimea în serviciu la stabilirea pensiei colaboratorilor sistemului penitenciar. Totodată, s-a menționat despre lipsa temeiului legal pentru a include perioada de activitate în cadrul Serviciului Vamal în vechimea în muncă în cadrul sistemului penitenciar ce dă dreptul la pensie conform prevederilor Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

La acest capitol, instanța de recurs subliniază că reclamantul a adresat instanței de judecată cerință privind includerea în vechimea în muncă și perioada 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014 de activitate în cadrul Serviciului Vamal, care a fost încadrat în Organele Securității Statului, în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Astfel, Colegiul reține că, funcționarii publici din cadrul Serviciului Vamal beneficiază de pensie în condițiile Legii nr. 156 din 14 octombrie 1998 privind pensiile de asigurări sociale de stat, care conține reguli clare cu privire la perioadele care se includ în vechimea în muncă pentru această categorie de angajați.

Totodată, se atestă că reclamantul nu a adresat cerere pentru includerea în vechimea în muncă a perioadei 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014, pe specialități înrudite, similar cererii pentru includerea perioadei 02 decembrie 1991 până la 02 iunie 2002, dar pretinde în temeiul Legii asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993 și Hotărârii Guvernului nr. 78 din 21 februarie 1994 cu privire la modul de calculare a vechimii în muncă, stabilire și plată a pensiilor și indemnizațiilor militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, colaboratorilor Centrului Național Anticorupție și sistemului penitenciar, includerea acestei perioade în vechimea în muncă pentru calcularea pensiei speciale.

În asemenea circumstanțe, instanța de recurs notează că în conformitate cu prevederile art. 2 alin. (1) din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne nr. 1544-XII din 23 iunie 1993 (în redacția în vigoare la data depunerii cererii de către reclamant), militarilor, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne care au dreptul la pensie li se stabilește pensie după eliberare din serviciu.

Conform art. 18 din legea enunțată, la calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei în conformitate cu art. 13 lit. a) militarilor care satisfac serviciu prin contract, persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, al cărui mod este stabilit de Guvern, se ia în calcul:

a) serviciul militar activ, serviciul în organele afacerilor interne în funcțiile corpului de comandă și în trupe, serviciul în cadrul sistemului penitenciar și/sau sistemului administrației penitenciare, serviciul în detașamentele și formațiunile de partizani; timpul lucrat în ministere și departamente, instituții și organizații civile, cu încadrare în serviciu militar activ sau în organele afacerilor interne; timpul aflării în prizonerat, dacă acesta nu a fost benevol și dacă militarul nu a săvârșit în prizonerat infracțiuni împotriva Patriei; timpul aflării sub arest și ispășirii de pedeapsă al militarilor, al persoanelor din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și al funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare, deferiți fără temei justiției sau supuși represiviunilor nedrepte și reabilitați ulterior; timpul lucrat în Departamentul de Stat pentru Problemele Militare și în Serviciul Protecției Civile și Situațiilor Excepționale;

b) timpul de studii în instituții de învățământ superior civil, dar nu mai mult de cinci ani, calculându-se 6 luni de serviciu pentru un an de studii - persoanelor din corpul de ofițeri militari și din corpul de comandă (cu excepția corpului de ofițeri inferiori) al organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare;

c) timpul de îndeplinire a serviciului în condiții deosebite - în condițiile avantajoase respective inclusiv în condițiile stabilite de legislație până la intrarea în vigoare a prezentei legi;

d) serviciul în forțele armate, în organele securității de stat și în organele afacerilor interne ale fostei U.R.S.S. și ale altor state, dacă militarii, persoanele din corpul de comandă și din trupele organelor afacerilor interne, precum și funcționarii publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare au fost transferați, în modul stabilit, în Forțele Armate, în organele securității statului și în organele afacerilor interne ale Republicii Moldova;

e) 2 ani de vechime în muncă în ramurile civile înrudită cu specialitatea lor militară pentru un an de serviciu, dar nu mai mult de 10 ani de serviciu - persoanelor din corpul de ofițeri și din corpul de comandă (cu excepția celui inferior) al organelor afacerilor interne și funcționarilor publici cu statut special din sistemul administrației penitenciare;

f) alte perioade de activitate prevăzute de legislație.

Colegiul lărgit reține că din esența normei de drept enunțate este de înțeles că efectuarea nemijlocită a calculului vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei are loc după eliberarea din serviciu, la cererea titularului acestui drept, în cazul dat însă

reclamantul Surugiu Corneliu, la momentul emiterii actului contestat, era angajat în câmpul muncii, exercitând funcția de ofițer de serviciu al serviciului regim și supraveghere al Penitențiarul nr. 5 – Cahul al DIP.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ consider neîntemeiate concluziile instanțelor inferioare privind calcularea vechimii în muncă pentru stabilirea pensiei or, la caz conform materialelor dosarului s-a stabilit cert că reclamantul la momentul solicitării înaintate privind calcularea vechimii în muncă era angajat în câmpul muncii, astfel instanțele ierarhic inferioare pripit și contrar prevederilor legale au obligat Administrația Națională a Penitenciarelor să includă la stabilirea vechimii în muncă la calcularea pensiei perioadele solicitate de către reclamant. Or, Surugiu Corneliu doar la eliberarea din serviciu și plecarea la pensie va putea beneficia de pensie care va fi calculată rezultând din vechimea în muncă și eventualele privilegii rezultate din exercitarea funcțiilor deținute anterior. Colegiul reține că, reclamantului Surugiu Corneliu nu i-au fost încălcate nici într-un mod drepturile, relevanat fiind că potrivit ordinului Administrației Naționale a Penitenciarelor nr. 26 ef din 21 ianuarie 2019 „Cu privire la executarea deciziei Curții de Apel Cahul din 17.05.2018” lui Surugiu Corneliu i-a fost inclusă perioada 02 decembrie 1991 – 25 martie 2005, ce constituie 13 ani, 03 luni, 23 zile, în vechimea în serviciu pentru stabilirea sporului la salariu, cu efectuarea recalculărilor și achitării sporului la salariu din momentul angajării până la demisionare (f.d. 125, vol. I).

Așa fiind, Colegiul concluzionează că, în corespunere cu normele legale enunțate mai sus și rezultând din materialele dosarului, reclamantul Surugiu Corneliu pretinde neîntemeiat obligarea Administrației Naționale a Penitenciarelor stabilirea vechimii în muncă pentru calcularea pensiei pentru perioada 26 martie 2005 – 16 decembrie 2014 contrar prevederilor art. 2, 18 din Legea asigurării cu pensii a militarilor și a persoanelor din corpul de comandă și trupele organelor afacerilor interne nr. 1544 din 23 iunie 1993.

Din considerentele menționate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Administrația Națională a Penitenciarelor este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei decizii noi de respingere a acțiunii ca neîntemeiate.

În conformitate cu art. 258 alin. (3), art. 248 alin. (1) lit. c) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul depus de către Administrația Națională a Penitenciarelor.

Se casează integral decizia din 08 decembrie 2020 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 08 iunie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central și se pronunță o hotărâre nouă prin care:

Se respinge cererea de chemare în judecată depusă de Surugiu Corneliu împotriva Administrației Naționale a Penitenciarelor, terț Casa Națională de Asigurări Sociale cu privire la anularea ordinului și obligarea includerii perioadelor de activitate în stagiul de vechime în muncă pentru stabilirea pensiei pentru colaboratorii sistemului penitenciar, ca neîntemeiată.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecători

Svetlana Filincova

Nina Vascan

Galina Stratulat

Aliona Miron

Victor Burduh